

Muhulane

Nr 10 (251)

6. oktoober 2010

Muhu leht

Palju õnne Muhu vallale - meile kõigile!

Inimene armastab oma kodu. Kui tunne on paigas, armastab kodu inimest vastu.

Muhu valla sünnipäeva eel olid kodumuhulased juba mitu päeva rõõmsad, et selline pidu tulemas. Tegid ennast ilusaks ja valmistusid minema. Kes mõtles kõnesid välja, kes tegi esinemise proovi ... ja õigel ajal oligi kõik täpselt paigas. Öhtu voolas nagu tasane sillerdav jõgi, nii nagu plaanid olid peetud. Natuke ehk pareminigi.

Suureks auks sai president Arnold Rüütli kohalolu.

Sõnavõttudele järgnes tublide inimeste tänamine ja valla õnnitlemine. Muhulasest riigikogulane Imre Sooäär laulis Ivo Linnaga kahasse vallale kingituseks laulu. Igal kingil oli oma lugu, kõik omamoodi erilised.

Eriline kell, eriline sümbolne uksepilt, eriline binokkel... Mõnusalt eriline oli ka Pädaste mõisa restorani Aleksander poolt õhtule leib ja leivakõrvane. Ei saa mainimata jätta, et peale valimist järgseid segadusi on praegune vallavanem just hetkel see ainus õige – ka see ju mingis mõttes kingitus.

Hea tuttav naabervallast oli üllatunud, kui palju on saare peal taidlusrühmasid. Inimesed nautisid Ivo Linna õhtujuhtimist, mis oli ka omamoodi kingitus vallale - südamest hooliv ja väga paigas. Kõige noorematele esinejatele, lasteaiakolmele tublile poisile, andis õhtujuhi soe toetus ilmselt hea tunde pikaks ajaks. Alklasside rahvatantsurühm, mis sügisel alles loodud, näitas väga head

taset. 8. klassi noori olid Põhja-maad laulmas pea samapalju hõbehääelseid poisse kui tüdrukuid. Vilistlaste etteaste läks vist kõigile enim hinge – nii esinemise kvaliteedi kui noormeeste eneste siira soovi tõttu oma valla peol välja tulla. Siin võtaks mitme kõnepidaja sõnasabast kinni – oleks vaid Muhus noortel põhjust tagasi tulla, leiduks loodaks siin vaid võimalusi nende energia rakendamiseks, nii et see peale entusiasmi ka näiteks materiaalselt ära tasuks. Sest meil on väga toredad ja tulblid noored oma inimesed.

Puhtalt entusiasmi peal toimivad kõik taidlejate rühmad. Ätses, Tokkroos, Külasema Külaselts, segakoor, Laulusõbrad, trio, ka väga meeldiva üllatusena peol üles astunud

akordionistide ansambel... Küll ergutavad läbi aegade kord juhid rühmasid, kord rühmad jälle oma juhte.

Vaatame üksteist – me elame siin saare peal elujõuliselt edasi. Vahel vaid teineteise naeratuse toel, teadvustamata, et just see võib teinekord ollagi vägesid liikumapanev jõud.

Täna, peale valla sünnipäevapidu, tundub rahvas siin jälle natuke enam kokku hoidvat. Hoiame ja toetame üksteist ja ka neid, kes väljastpoolt hea tahtega meie sekka tulnud ja tulemas – nagu võlikogu esinaine Jana Palu oma sõnavõtus inimesi üles kutsus.

Palju õnne meile!

Tüi Liisu

Muhumaa haikud

udujuom soo poolt
mõtete tulvalaine
hoopis meritsi

igatsus pervel
pilvikute seltskonnas
paadialune

sadamas latern
ahnelt läbi valgustab
madruse une

Irma Järvesalu

ISSN 1736-289X



Muhu taidlejad Rocca al Mares

29. augusti varahommikul kogunes kooli parklasse lõbus reisiseltskond, kes alustas teekonda Rocca al Mare Vabaõhumuuseumisse. Kohal olid Külasema külaselts oma tantsijate, lauljate ja pillimeestega, nais-tantsurühm „Tokkroes“ ja Muhu käsitöötajad. Kõigil üks eesmärk – tutvustada muuseumis korraldatud Muhu päeval meie saare tantse, laule, käsitööd ja puhkusevõimalusi. Kaasa võeti ka kohalikku Eemu veski leiba, muhu mett ja käsitöötooteid, et soovijaid nendega võõrustada.

Järg lk 4.

Pilt erakogust.



Valla tänukirja said:

Arnold Rüütel
Bruno Pao
Mari Alt
Elle Ots
Senta Room
Lea Valk
Ain Saaremäel
Jaani Keskküla
Aado Keskpäik
Vassili Auväärt



Lisaks sõbralikud naabervallad Orissaare, Põide ja Laimjala ning Saaremaa Omavalitsuste Liit.

Tänuga meenutati Jüri Räime kui valla asutajat, lillekimbud ootasid Öie ja Marika Räime.

Volikogu 17. septembri istungilt

Vallavolikogu teadvustas muhulaste seisukohti tuulegeneraatorite paigutamise suhtes seoses Võiküla Metsa detailplaneeringu avaliku väljapanekuga. Ülevaate, mis on tuuleenergeetika ja millised on selle võimalused, tegi TTÜ dotsent Rein Oidram.

MTÜ Saarte Silurimaa - eesmärgiks on geopargi loomine ja geoturismi arendamine Saare

maakonnas, et tutvustada väärtuslikke paiku koos geoloogiliste väärtuste eksponeerimisega (pangad, paljandid, lademed, Kaali kraater). Volikogu andis vallale nõusoleku osalemiseks asutajaliikmena.

Päelda k Tagaküla DP algatamine. Eesmärgiks jagada 6,57 ha kolmeks krundiks, neist anda kahele ehitusõigus suvilate rajamiseks, määrata

servituudide seadmise vajalikkus.

Vee-ettevõtja kinnitamine, tegevuspiirkonna kehtestamine. Vee-ettevõtjaks kinnitati AS Kuressaare Veevärk, tegevuspiirkonnaks Muhu vallas Liiva, Piiri, Linnuse ja Hellamaa ühisveevärk ja kanalistsatsioon.

Vahendite eraldamine reservfondist. Otsustati eraldada 45 500 kr veevarustuse põhivara üüriks.

Muhu valla 2010. a eelarve parandused: kuluartiklite täpsustamine.

Vallavalitsuse ja volikogu istungite protokollid, otsused, määrused ja korraldused on kättesaadavad internetist

www.muhu.ee - dokumendid - dokumendiregister.

Imre Sooäär. "Muhumaa"

Ivo Linna kommentaar 29. septembri Saarte Häälest: "Tegemist on lüüriilise ballaadiga ning Imre palus, et ma seda esimesena laulaksin. Mulle tundub, et see laul võiks hiljem sobida hästi ka segakooridele laulmiseks – seal sees on sellist ainet. Mul hakkas kuidagi kõrvus kumama, et kui kuskil Muhu laulupeol või mujal pidulikult üritusel koor seda laulaks, oleks see väga ilus."

Vallavalitsuse istungitelt

31. august

Kinnitati projekteerimistingimused

- Võikülas Paternoster OÜ-le kuuluva Majaka kinnistule sauna rekonstrueerimiseks, lautri rajamiseks, elamu rekonstrueerimiseks, lao rekonstrueerimiseks kabeliks ja keldri rekonstrueerimiseks,

- AS-le Eesti Energia Võrgu-ehitus 1) Kuivastu k Ranna elektrivõrguühenduse väljaehitamiseks, 2) Põitse k elektrivõrgu rekonstrueerimiseks, 3) Kallaste k Kadakamarja elektrivõrguühenduse väljaehitamiseks,

- Kuivastu k Viigi elamu rekonstrueerimiseks juurdeehituse ehitamiseks,

- Räsna k Ranna elamu ehitamiseks (tingimus, et hoonet ei planeeritaks ehituskeeluvööndisse).

Väljastati kasutusluba:

- AS-le Saarte Liinid Kuivastu kaile nr 1,

- AS-le Kuressaare Veevärk Liiva ja Piiri ühisveevärgi kanalistsioonipumplatele, tarbeveepumplatele, vee- ja kanalistsioonitorustikule, Tiigi kinnistul asuvale Liiva rooveepuhastussüsteemile,

- OÜ-le Eesti Energia Jaotusvõrk Hellamaa k Aida kinnistu elektrivõrguühendusele.

Väljastati ehitusload:

- Tupenurme k Vana-Panga elamu ehitamiseks,

- Koguva k Rannaia aida ehitamiseks,

- Rannaküla Kondimäe suvemaja ehitamiseks.

Väljastati kirjalik nõusolek Viira k Reinu suurkaevu rajamiseks.

Väljastamata jäeti Kuivastu k Viigi supelmaja projekteerimistingimused, kuna ehitusprojekti koostamine ei ole kohustuslik.

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud, kompenseerimaks ravimitele, transpordile, haiglapäevadele jms tehtud kulutusi avalduste alusel.

Anti avaliku ürituse korraldamise luba MTÜle Hea on Olla, et korraldada Piiri ja Linnuse külades noorteprojekti „Kuidas sind polnud?“ osaürituse ajalooline orienteerumine 25. septembril.

8. september

Kehtestati Muhu Muuseumi piletitele 15. septembrist 31. detsembrini kõigile põhikooli õpilaste ekskursioonideks ja muuseumitundideks „Vana aja koolitud“ sooduspilet: kaks ühe hinnaga.

Kinnitati projekteerimistingimused

- Saaremaa Tarbijate Ühistule kuuluva Liiva kaupluse rekonstrueerimiseks

- Võiküla Roo peahoone, garaazh-varjualuse ja sauna ehitamiseks.

Väljastati kasutusluba OÜ-le Eesti Energia Jaotusvõrk järgmistele elektrivõrguühendustele:

- Kallaste k Jaagupi

- Kallaste k Jakobi

- Võlla k Mereääre ja Tusti k Kristiini

- Külasepa k Ado-Jaeni.

Väljastati ehitusluba:

-Kallaste k Kadakamarja elektrivõrguühenduse väljaehitamiseks

- Suuremõisa k Tamme suvemaja ehitamiseks.

Väljastati kirjalik nõusolek Lepiku k Mihkli suurkaevu rajamiseks.

Otsustati muuta maaüksuste sihtotstarvet:

- Rootsivere Kuuse – mittetulundusmaast elamumaaks

- Kallaste Kadakamarja – riigikaitsemaast elamumaaks.

Määrati Hellamaa k Põldetageuse mü nimi ja aadress.

Otsustati jagada Kallaste Veskimäe kaheks: Veskimäe ja Joosepi.

Otsustati vastu võtta Simisti k Kaisturanna mü detailplaneering. Avalik väljapanek toimub 10. oktoobrini, tulemuste arutelu 11. oktoobril kl 13 maa- ja planeeringu osakonnas.

14. september

Otsustati suurendada eelarvet sihtotstarbeliste vahendite arvelt.

Kehtestati Nautse Mihkli puhkebaasi kasutamise hinnad ja Hellamaa külakeskuse teenuste hinnad (hinnad ei muutunud, vaid neid tuli lisaks väljendada eurodes).

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud kulude kompenseerimiseks avalduste alusel.

Väljastati ehitusluba OÜ-le

TopFiks Võiküla Roo kinnistule kuuri, sauna ja puhkemaja ehitamiseks.

Kinnitati projekteerimistingimused Võiküla Majaka kuuri ehitamiseks (Paternoster OÜ-le).

Otsustati määrata Paenase k Kunni mü-te nimeledeks Kunninga, Aakrimetsa ja Rannametsa, samuti määrati Simisti k Veeremetsa nimi ja aadress.

21. september

Kinnitati projekteerimistingimused:

- Eesti Vabariigile kuuluva Levalõpme k Liivamaa eluhoone, radarihoone, ladu-garaazhi, sidemasti ehitamise ja helikopterite maandumisplatsi, välisvõrkude liitmiste ja kaevu rajamiseks.

OÜ-le Tammisaare Talumuuseum kuuluvate Sinilille ja Ülase elamute ja kõrvelhoonete ehitamiseks pikendati projekteerimistingimuste kehtivusaega ühe aasta võrra.

Kehtestati Muhu vald XX / Muhu määnd sümbolika tikandiga T-särgi hinnaks 125 krooni.

Otsustati jagada Nõmmküla Vanavälja kaheks: Vanavälja ja Seene.

Otsustati määrata Soonda k Roosiaugu nimi ja aadress.

Väljastati ehitusluba Räsna k Ranna elamu ehitamiseks.

Kehtestati hinnad Muhu Muuseumi piletitele ja pakutavatele teenustele (ka eurodes).

Vassili Randmetsa mõtteid

Algus lk 6.

47. Kui tööd tehakse, siis ära pista oma nina sinna vahele aga pane käed tööle külge

48. Laiskus kipub kallale ütles Meeri 3.okt.1964 *tuhlivõtu* ajal Arnoga.

Arno ütles: Ära sa seda poissi oma kallale lase, sellest poisist ei saa enam lahti

49. Viletsad inimesed on need, kes ei saa töö juures oma tehtud veast aru ja ei taha ka oma tehtud viga tunnistada.

50. Niikaua kui sa oled tugev ja rikas, siis aitab sind igauks, kui sa oled aga vilets kasvõi haigusest ja vaene siis ei näe sind keegi ja ei aita sind sinu majapidamises mitte keegi. Nii on olnud, nii on ja nii jääb see edasi.

51. Üks rutt alati. Rutta hällist hauani.

52. Selle perse on juba ammu külm.

53. Inimene elab lootustest ja mälestustest

54. Ei igavest ole midagit siin maailmas. Ei kanamuna, ei leiba.

Kõrvitsaralli 2010 Soondas



Vt: <http://logimeeter.blogspot.com/2010/09/korvitsaralli-vol3.html>

Pooled tulekahjud saavad alguse kütmisest

Eelmisel talvel puhkenud tulekahjust peaaegu pooled said alguse kütmisel.

Kütteseadmest alguse saanud tulekahjust oli kõige rohkem tahmapõlenguid. Veel olid tulekahjuste põhjusteks katkine küttesead ja hooletus kütmisel. Oli ka selliseid juhtumeid, kus ahi või korsten oli valesti ehitatud ning sellest tekkis tulekahju.

Tahmapõlengud on ohtlikud, sest siis tõuseb temperatuur korstnas kuni 1000 C-ni, tavapärase temperatuur kütmisel on korstnas 300-400 C. Tahmapõlengud lõhuvad korstent ning tahmapõlengu ajal võib korstnaja välispinna temperatuur tõusta nii kõrgeks, et süütab lähedalasuva puudust või mõnest muust põlevast materjalist seina või vahelae. Kui korstnas on praod, võivad tahmapõlengu ajal leegid korstna pragudest otse välja lüüa.

Eramajadesse tuleb korstnapühkija kutsuda

Selle aasta 1. septembrist muutusid tuleohutuse nõuded. Kui

varem tohtis eramajas kogu aeg isegi korstent puhastada, siis uute nõuete kohaselt tuleb vähemalt üks kord viie aasta jooksul kutsuda kutseline korstnapühkija. Kutseline korstnapühkija vaatab üle kogu korstna seisukorra ja annab nõu, kus on vaja parandustööd teha.

* Kütteseadet tuleb tahmast puhastada vähemalt üks kord aastas, kuid uue seaduse järgi peab puhastamissagedus välistama tahmapõlengu ohu. See tähendab, et kui on tekkinud tahmapõleng, on tuleohutuse nõudeid rikutud.

* Eramaja korstent võib ka ise puhastada, kuid üks kord 5 aasta jooksul peab korstna laskma puhastada kutselisel korstnapühkijal, kes vaatab üle ka korstna tehnilise seisukorra ja annab tehtud töö kohta akti. Akt tuleb säilitada uue akti saamiseni.

* Kortermajas ja paarismajas tuleb korstna puhastamiseks kutsuda kutseline korstnapühkija.

* Omanik peab tagama, et oleks juurdepääs kogu küttesüsteemile, nii ahjule/pliidile, soojamüürile,

korstnale kui ühenduslõõrile.

* Teenustööna tohib korstent puhastada ainult kutseline korstnapühkija.

* Ise korstent puhastades tuleb omanikul puhastamise ajad žurnali üles märkida

Kindlasti tuleb kutsuda korstnapühkija või pottsepp, kui on:

- praod soojamüüris või korstnas
- kolde uks on katki
- koldes on kivid purunenud
- korstnapits on lagunenu. Sel juhul võivad kivid olla kukkunud korstnasse

· probleemid kütmisel (näiteks ajab suitsu sisse) viitavad sisemistele vigadele küttesüsteemis.

Lääne-Eesti maakondades oli eelmise kütteperioodil (oktoober 2009 – märts 2010) hoonetes kokku 270 tulekahju, neist 120 said alguse kütteseadmest

Raido Mets

Lääne-Eesti päästekeskuse menetlusbüroo juhataja

Näitused

* **Muhu Põhikoolis** avatud näitus "Muhu vald 20" tööpäeviti kuni 22. oktoobrini.

* **Hellamaa külakeskuses** saab vaadata väikest lina- ja linikunäitust.

Kuulutus

□ ripplagede paigaldus
 □ kipsi- ja maalritööd
 □ laud- ja parkettpõrandad
 □ üldehitustööd
 □ digibokside, antennide, viasat-komplektide paigaldus ja seadistamine.

Hinnad soodsad.

Tel 5350 2787

TEADE

Muhu Vallavolikogu 17.9.2010 otsusega nr 67 on alates 1.10.2010 Muhu valla vee-ettevõtjaks kinnitatud AS Kuressaare Veevärk.

Seoses sellega **palume kõigil seni valla vee- ja kanalisatsiooniteenuste tarbijatel fikseerida ja teatada veemõõtjate lõppnäidud 1. oktoobri seisuga** Muhu valda telefonile 4548983 (kassa) või meilile maris.davydov@muhu.ee

Alates oktoobri tarbimisest käib näitude teatamine ja arveldamine iseseisvalt Kuressaare Veevärk AS-ga maja veenäitajate alusel.

Kortermajadel teatada maja veemõõtja näit ja korraldada majasisene arvestus korterite veemõõtjate alusel.

Arvestinäitude teatamine Kuressaare Veevärgile

• Kodulehe avalehel www.saarevesi.ee link Saada veenäit

• Telefonil 45 33 515 (klienditeenindus), 45 33 514 (sekretär)

• E-postiga: saarevesi@saarevesi.ee

• Kirjalikult: AS Kuressaare Veevärk, Pikk 23, Kuressaare 93819.

Palume kontrollida ja vajadusel vahetada mittekorras veemõõtjad!

Lisainfo:

Arvo Vaga, Muhu Valla Kommunalaameti juhataja, tel. 45 30 675, 50 86 226, www.muhu.ee

Ain Saaremäel, AS Kuressaare Veevärk juhatuse liige, tel. 45 33 514, 50 19 083, www.saarevesi.ee



22. septembril sündis
Allan Tarvise ja Maarja
Kumpase perre **Ott** Tarvis.

Evilla lõngad, heided, villad taas ratastel

Valik ka Aade e. Raasiku lõngu.
Müük toimub Liiva kaupluse
kõrval platsil
16. oktoober kella 10-14
Villavahetus eelnevalt kokku
leppida. Info 56 479 102 või
renq1111@gmail.com

Aeroobikatreening toimub
teisipäeviti kl 18
Muhu Spordihoones
täiskasvanud 45kr/ kord
õpilased 35kr/ kord

Talvekuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Alviine Jürjestaust 98 (8.11)
Salomonias Õue 93 (11.11)
Arteemi Vahter 90 (14.11)
Elviine Soop 88 (13.11)
Liine Rannama 87 (23.11)
Salomonias Keinast 87 (30.11)
Ella Tinarist 86 (10.11)
Hilda-Elfriede Õue 85 (2.11)
Ellen-Johanna Suu 85 (14.11)
Armilde Ausmeel 84 (11.11)
Fride Saksakulm 84 (16.11)
Aino Saksakulm 84 (29.11)
Aralt Hobustkoppel 82 (9.11)



Erna Saartok 75 (6.11)
Arvu Abe 70 (8.11)
Martin Kuning 60 (12.11)

Palju õnne!

TEADE

Palume kõigil, kes on pakkunud või soovivad pakkuda **lumelükkamise teenust** sel talvel, võtta ühendust Muhu Valla Kommunaalameti juhatajaga piirkondade ülevaatamiseks ja lepingute sõlmimiseks.

Arvo Vaga, tel. 4530675, 5086226, arvo.vaga@muhu.ee



Hooaja lõpumüük

Hind koos transpordiga Muhu piires:

Killustik fraktsioon 0 – 16	-	125.-	EEK/tonn
Killustik fraktsioon 16 – 32	-	175.-	EEK/tonn
Killustik fraktsioon 32 - 74	-	175.-	EEK/tonn
Sõelutud kruus Fraktsioon 0 – 20	-	80.-	EEK/tonn
Freesitud asfalt	-	225.-	EEK/tonn
Liiv	-	220.-	EEK/tonn
Graniidi sõelmed Fr. 0 – 4	-	300.-	EEK/tonn
Sõelutud muld	-	220.-	EEK/tonn
Purustamata paekivi (sobib tee aluspõhjaks) + transport		90.-	EEK/tonn

Erineva fraktsiooniga graniitkivid kiviaia ladumiseks jms.

Hinnad ei sisalda käibemaksu. Hinnale lisandub laadimine 100.- EEK / koorem. Info ja tellimine 50 97 679.

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Teenistused Muhu Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11.**

10. oktoober. Lõikustänapüha.

Kell 11 MISSA (kirikus). Teenib õpetaja H. Nelis, orelil organist T. Liventaal.

Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 5291881

hannes.nelis@eelk.ee

Õpetaja assistent Aare Luup, tel 56 903 327, aare.luup@gmail.com

Koguduse uudised ja uuemad teated leiad internetiaadressilt

www.eelk.ee/muhu

EAÕK

Hellamaa

17. oktoober kl 10 jumalik liturgia

Liiva hooldekodu

17. oktoober kl 13 armulaud

Rinsi

23. oktoober kl 10 kiriku nimepäeva jumalik liturgia, teenib Pärnu ja Saare piiskop Aleksander

7. november kl 10 jumalik liturgia ja hingepalvus.

Novembris on saarte õigeusu kirikutes surnute mälestamise aeg.

Preester Andreas Pöld, tel 45 33 743, e-post andreas.pold@mail.ee

XIII täiskasvanud õppija nädal 08.–15. oktoober 2010



Õppimine seob põlvkondi

vaata lisa: www.andras.ee



Haridus- ja Teadusministeerium



Järgmise lehenumbri materjalid on oodatud **1. novembri** õhtuni.

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus



19. septembril 75-aastane **Asta Targem.**

Tunneme kaasa omastele!

Toimetab Anu Pallas,

tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee

Muhulane ilmub üks kord kuus.

Internetis www.muhu.ee - Ajaleht

Trükitud Saarte Trükikojas 500 eks.

Trükipoognaid 4.

Hind **5** krooni